

1926
1-23
№ 1

КЫРАЛШЫ

(ПАХАРЬ—двухнедельная газета на горно-марийском языке).

Цивиль Кантвом дон
Кантисполкомын вое
ярныш газет.
А К Ш Ы 5 коп.

1926 ин
Январын
22-шы

А К Ш Ы:
Ик тылээш . . 10 к.
Ик иэш . . . 1 таня.
Адресжы: Козмоём-
йяск (Цие) хала—
„Кыралшы“ газет
редакциялан.

24 январын Цик Совет-влак погынымашлан кого шала лижы!

Кырык мары-вла

Ышке газетэ пиш йасы йлаш. Рушла йышмй дон сирйм газетым шукы мары-влажы ак йышлэп. Лач викок газет лэйдтэ йлаш гынь—йонан агыл: газет лэйдын веле шукым палэш шоаш лиэш. Газет дон книга вйлаэц веле ма шон паша-влэм йондараш лиэш. Төрөкок по-пашаш гынь, газет школ дон икты йлэш: школ—тымда, газет—тымда.

Вас кугижаныш-влаштыш хресань-влэ утла йажон йлат. Нынын муландышты кок пай, кым пай манман гыц уты киндым пуа. Тыштакен вольык урдэн вуйыштым пукшат. Ма донна гынь вольыкым намозылан веле урдат.

Малын тэне ик төр агыл?

Мол кугижаныш-влаштыш хресань-влэ газет, журнал лэйдтэ ак йлэш. Лэйдэн, лэйдэн, газет, журналышты анчыктылмыда, ныны ижин-ольэн йшке пашаштым йондараыт.

Манман хресань-влэят, пашаштым йондаринышты гынь, газет, жунал лэйдтэ йнжышты йлэш. Кугижаныш пашам кызыт хресань йшке виктара молат, хресаньлан кызыт шукы палэш келэш. Палэйдэжы виктарашат кце келэш акли. Ти пашаштат газет веле палшен пуа.

Сэдын дон тэвэ кырык мары газет анчыкылажы лэкташ тынгалэш. Ти газетэш цила хресаньлан палэш керал-влэм вазаш тынгалына.

Газетна—хресаньын газет йлэш. Ти гынан хыть кугижаныш хресаньжат йшке газетжым лэйдтэ ак кердт, газетшкы сирйжы, газетым ма шон гишан йадшы—газет палшен пуа.

Пиртари андакэш газетнам тылэнышты кок канак лэкташ тынгалына. Ылым сэмйне арнышты ик канак, аныат өчө шйреракынат, лэкташ тынгалына. „Кыралшы“ газетын редакцияжы

Льэнинлан

Эх, Лайемыр,
Лайемыр,
Ильян Лайемыр—
Льэнин,
Толмэт донжы
сотэмна,
Төр корны доно
кешна.

Кого пэцкэмйш
вэр гыц
Манмам видэн
лэктэц,
Пайан-влэ аргым
кырыш,
Төр лэк гыцат
лэктэц.

Толмэт доно
йаг пырш
Майрымашна
царны.
Вирйушэдэм—
йарнылшы
Курймэш йамы—
тырлыш.

Эх, Лайемыр,
Лайемыр,
Ильян Лайемыр—
Льэнин.
Толмэт донжы
сотэмна,
Төр корны дон
кешна

Н. И.

Совет-влак погынымашкы кэшы-влалан шудэн колтымаш-вла тэвэ ма-влэм керэсэн колтэвы:

мэзовы районштыш сола вла:

Укээн-влэ дон ик порадкан йлыш-влэ вэрцын шагаш ма тэмдам айырен колтэна.

Ти паша-влэм таланда ма төрыш йштэш шудэн колтэна:

Сельхозналогым вольык вуй гыц толмаш ин йнжышты нэлен. Муланды гыц веле сельхозналог лажы. Вольык вуй гыц нэлым сельхозналог вольык урдаш ярыкым ак пу.

Хозайства-влэна пингыдемй сэмйне, укээн-влэ гыц налог нэлым йамдэн шокташ.

Шукы шурныла йлаш лшы хресань-влэлан хозайства-влэштым шараш палмаш да йнрпашам йондараш тымдым пашам (агропропаганды манин) шараш.

Магань шон ныр паша йштэм машина дон хэдыр-влэм, удышашлык

нүшму-влэм нэлаш манын, кугижанышты гыц арымэш пумы оксам кужы сорокэш пумы йштэн шокташ.

Кузнэковэш йасы-влэ анчыкы вэрым (мэдуктым) пачаш, кого школым лэкташ, лэйдэн-сирен мйшты-дэмашым йамдаш, айыртэмйнжок—ыдырамаш-влэ лашты. Ти пашам Октябрьски революциялан 10-и шомашэм пйтараш.

Толмаш ин 1-иш майэш 100 пай хресань хэлаок кооперацияшкы пирташ лажы; хресань-влэм кооперация гач товар-влэ дон да мапшон керал хэдыр-влэ дон тэмөн ситараш; кустарныкы манин промышленностьым шараш.

Суд пашам, агроном-влэн пашам, учрэдэныш-влэн пашам марыла йштэлаш да сираш.

Пинчэдыр сола:

Мол кантон-влэшты марыла йлымын ак палэпэт, учрэдэныштыш (вэдуктым) пачаш. Йарански корсирймаш пашам рушла йштэлаш. Памнал сола, Назымучап, Кушйргы, Пинчэдыр сола-влэ гытлашты школым пачаш.

Кумйаэш вольык анчыкы вэрым (вэдуктым) пачаш. Йарански корсирймаш пашам рушла йштэлаш. Памнал сола, Назымучап, Кушйргы, Пинчэдыр сола-влэ гытлашты школым пачаш.

Усола плэну м:

Кантонштыш совет влэн погынымашлан тэгэв паша-влэм йштэш шудэна:

1. Закон ваитарашы йштэмаш-влэ доно кырэдалаш: халыкын оксам шавымаш доно; муландым пайаш, манин, тарэш пумап-влэ доно.

2. Цила учрэдэныш-влэшты тышкы мишй мары йдырамаш йнжылыжы манин, сөкретарь-влэм йрыла попаш да сираш тымды курейм кантонэш пачаш.

3. Муланды пашышты у сэмйне-ля пашам видэш цапаш. Сэдын доно районштына ачыктым муланды

вэрым пычкын-пайылен пуаш КЗУ'м йадаш.

4. Районшты йасы-влэ анчыкы вэрым (мэдуктым) пачаш; кантон гыц мишй йасы-влэм сөк пйтариок доктор-влэ анчышты манин, — йасы-влэ анчыш вудыштыш влэм йадаш.

5. Шылтым шукыракын колташ йнжы манин, да лшыл квартал-влэ гыц колтышты манин, йадаш.

6. Вэрэмэш ныр паша йштэмашлык хэдыр-влэм да ныр вэрым оэльхоз. кружок манилан пуаш кэлынежы манин, йадаш.

Цик кантон совет-влак

погынымашын кым йадмаш гишан

Пйтарлыш йадмашжы: Кантисполком дон отдел-влэжын да райсовет влэ дон секций-влэшты паша йлэш. Эртыш ин пашан худа йажожым анчэн-висэн лэктэнат, кантон совет-влэ погынымаш йштэшаштык пашалан төр корным ажет пүтэ ак кердт. У айырым КИК дон РИК-влэлан—пашаштым пйт кычөн йштэлышты, цила нынын үлыш совет пашам йштэш-влэ йактэок пашаштым шараш шоктышты манин, шудэн пуаш келэш.

Вараш йадмашжы: муланды висым-пайылым паша дон шйргы паша йлэш. Ти паша-влэшты шукы раскыдын палэн шоктыдымаш-влэ йлыт өчө. Муланды висым-пайылым пашам кыды вэрэжы веле ма йштэн шоктэна. Хресаньлан пушашлык шйргы (леса мест. значения манин) муланды-влэм висэн пайылымаш гыдым, шйргы пашам видыш учрэдэныш влэ пашам йштэш ирыкым ак пуеп моло. Пашаштыш-влэ чыдын йлытат да шйргы дон муланды гишан закон-влэм палэн шоктыдылэйтат моло—паша йштэш ирыкым ак пуеп. Ти статьян йкынак-иктым йнжылыдымаш-влэ гишан кантон совет-влэн погынымаш вашт раскыдыжы да йштэн шоктыжы.

Кымшы йадмашжы: кантонштыш сельски хозайствы манин дон кооперация йлэш. Сельски хозайствана паш ашэн-йяна. Тэне гыныат вде вэлэш тыно йондараш цапаш вэлэш. Кид-мастар пашам,

садурдымаш пашам, брдыш пашаштыш кэмашым моло, хресаньым улэш шокташ манин, мэланна шараш келэш. Ти паша-влэм пйт шараш шоктышна гынь, укээн-влэ пайан док тарэш пйрэмйла моло йраш кэш ак тынгалэш: йшкымыштынок тынам ситэш тынгалэш.

Кооперация пашам виандарэн шокташ келэш. Ти паша гынь пиш нэлы. Райсойуз манин пйжлэн кэмйжы, манман тегыды кооператив-влэят пыжлалт колтэны. Кызыт ныны ижин-ольэн вуйыштым лугаш тынгалынат. Шукы кооператив-влэ пашаштым анчыларэн колтэныт, да ныны гыц пачэш кыен кодшы-влэят шукы йлыт. Кыды вэрэжы пашаштым видэн ак мйштэпэт ашнындарэн ровотайэн ак кердтэп.

Кынамжы кредитныи товарищества влэм вйрсыкалат. Ти паша төсыр влэм анчыкылажы мэланна төрлэн шокташ келэш.

Ти тын йадамаш-влэм кантон совет-влэн погынымаш анчэн пйрэдэ ак кердт. Тышэц пасна мол тыгыды йадмаш-влэят йлыт.

Халык пашажым пйт кычөн йштэш тынгалынат, районштыш совет-влэ айырмап годым моло пиш тэргыл-тэргыл паша-влэм йштэлынат, кантон совет-влэ погынымашышты йштэшаштык паша-влэжым пйт кычөн йштэ машаналтэш.

Кантон совет-влэн погынымаш, шулыжы!

Цик КАНТИСПОЛКОМЫН ИК 1924-25 ИЛИ ПАШАЖЫ

ПАШАНА АШНА, АНЦЫКЫЛА КЭА

Муланды паша йона, школ-вла шукэмыныт. Тымэньмаш виана

Прэзидиумын пашажы

Эртыш ин прэзидиум 60 погыны-машым бштын да 10 пленум-ла погынымаш лин.

Ти погынымаш-влашты доклад-влэм бштылыныт: местхов, финчасть, Халык тымдымашым анчын инспектор, Войенкомат, Милицы да мол Кантисполкомын отдэл-влэ да Цикыштыш организацн-влэ.

Погынымаш-влаштыжы сельхозналог постарымаш гишан шукы вопрос-влэм анчэныт. Сельхозналогым жепеш постарымла. Түләштыжы йачан түләт. Укэан-влэ гынь өчэ түләт, улан-влэжы—вөрэмаш шывшыт, бшшты түләп.

Шувы тұлбдым-влэжы гыц штрафын нэлыныт. Цилэжы кантонбшты сельхозналог түлбдымашеш 950 эдемьм штрафуеныт.

Цилэжы кантонбштына 42719 тэнэ сельхозналогым погаш лнныт бшы. Красноармейцы-влэлан, лупыр-влэлан да укэан-влэлан льготы влэм пумашеш, налог окса 39000 т. йактэ чыдемьм.

Больницы дон школ порт-влэм торлаш Кантисполком 16 тйжем тангым колтэн. Йоласалыштыш больницым тэнэ стройен шокташ бш ли. Толшаш ин пйтэрят. Цикыштыш больницым торлен пйтэрят ганьок. Толшаш ин у больницымат стройен пйтэрят.

Кантон мбчкы 36 школым торленит: 4-ым—хала көргыштыш-влэм, молжым—кантонбштыш-влэм. Ти пашаеш цилэжы 13 тйжем тангэ нэрыкым шавымь.

Эртыш тэлым кырыс Мары педтехникумын Цикышкы кандаш бштымы бшы. Областной Совет влэм погынымаш ти бштымашым йарык

тэн. Эртыш октябрьн педтехникумын Цикышкы кандэвы.

Кантонбштыш учрэдэныш-влэм пашам ма шонла видэн, да анчытыл, Прэзидиум торлыл миэн. Кикын член-влэжы сола-влэшкы паша анчаш каштыныт. Шырэрэкинок, манаш лэш, ныны каштыныт. Кожла сирышкылэ вэлэ шоэрэвкын миэныт. 5 рикыштыш член-влэ Кикын член-влэ блыт.

Эртыш ин 7 солаштыш хрэсань советски пашашкы шагалтымы блыт: ныны лашты 2-жы парты туньшы блыт, 5-жы партышкы членлэ да кандидатла пйрат.

Мары йылмышкы сарым гишан. КИКын Прэзидиум комиссим айыраш постановлэныш лыктын. Ти пашам шукэрды агыл бштыш тынгэлыныт. Сэдындон кызыт пашажы өчэ ак кай.

Мары йылмыш сарым пашашкы прэзидиум пйртэн: машон пумагавлэм марла сираш. Ти пашам анчыктэн пуаш маньш, йори ик районьм айыренит.

Канбжым шыргы пожар-влэ доно кырэдалаш маньш, Пожарный тройкы айырымь бшы.

Хала көргы анчымаш (Местховын) паша. Местховын кидышты 92 муниципализированыт маньш порт блэш Местховын прэзидиате-влэжы пуэныт: 93.856 тэнэ да 58 коп.—приходым, 62.090 тэнэ да 69 коп.—расходым.

Местховын пашажы хала көргым итырайымаш паша кантон көргыштыш корны-влэм анчымаш паша, кидыштыш прэдирияты-влэм анчымаш паша.

Халык лицым паша

Эртыш ин кантонбштына бштыныт: Цикыштыш больницы—15 йасланэн кышы влэлан кровать-влэ дош; Йоласалыштыш больницы—8 йасланэн кышы-влэлан кровать-влэ дош; Рутваштыш больницы—5 йасланэн кышы-влэлан кровать-влэ дош.

Халык лицым пашаеш эртыш ин 52.254 тэнэ да 48 коп. колтымы.

Миньашкан аныр гишан. Ти анырым анчэн урдаш маньш, 200 тэнэ колтымы бшы. Аныр вейд дон торлаш колтым-влэ шукыжы парэмьныт; Миньашкан аныршкы мшшкы йасы-влэлан бшштышты бшштым ибшдыш кэлэш. Ти аныр анцыкылажы прибылым пуаш тынгэлэш.

Кэлэсаш кэлэш: кыды вэрэлажы мужан-влэ йасы-влэм торлат. Эртыш ин 8 мужан йасы-влэм торлы-машеш цаклымы бшштыныт. Ныны ло гыц 3-ым кызаматышкы питрэнит, мол-влэланжы—в.с. канэв тэнэлэ идэ бшты, маньш кэлэсэныт; мужан вэгы-влэ азэ йамдымыла кок эдемьм пуштыныт.

Эртыш ин кантонбштына цилэжы 96114 эдем магань шон йасы дон больницы-влэшкы миэныт.

Азэ бштыш прйутышты (Цикыштыш) эртыш ин 218 азэ бштыш

бдырэмаш-влэлан азэ бштыш палшэн пуэныт

Ливадиштыш (Крым) курортлыкы эртыш ин 2 хрэсань торланыш колтымы бшы. Коктынат ныны торланэн толбныт. Корны тарэш оксам ныны-влэлан пуэныт

Азэ йаслы-влэ Эртыш ин кантонбштына 4 азэ йаслы-влэм лыктынына: Йылэлышты—20 эдемлян, Пистэрлышты—12 эдемлян, Ардэшты—15 эдемлян, Копоньшты—15 эдемлян. Йаслы-влэ урдаш 755 тэнэ колтымы бшы.

Маньш кантонбшты венэрически маньш цэр дон шукы йасланат. Айыртэмьнжок сифилис пиш шарлаш тынгэлыш. 1922—23 ин ти цэр дон 170 эдем йасланэныт; 1924—25 инжы 354 эдем йасланэныт. Анцылышты гыц кым пайат утла шукы шарлэн.

Ти цэр шарла. Цэраш маньш, айыртэмьн ти цэр анжым больницым лыкташ кэлэш. Эчэ йасы-влэ йасыштым довторлан анчыкташ шэвлэватат, ти цэр тэнэ когон шарла.

Чэхотка маньш йасат Цик кантонбшты шарла. 1922—23 ин гыц 1924—25 ин йактэ кым пай утла ти йасы шарлэн.

Халык тымдымаш паша

Эртыш ин кантонбштына: 80 школ I-ий студэнь маньш бштыш, 2438 тымэныш-влэ дош; сэмилэжы цыкманьш: халашты—1, кантонбшты—1. Эчэ 1 инструктор лыкышкы школ бшэш.

Кантонбшты цилэжы 12 ликпункт маньш блэш. Ныны-влэшты

420 эдем тымэнышты. Эчэ бштыш: 1 центральнэ библиотэка, 1 эдемьм порт-авы, 5 халык порт-авы. Толшаш ин кантонбшты шукэманьш: 1-ий цыкманьш школ 42 тэнэ, 2-ий цыкманьш школ—21 тэнэ, лыкманьш школ—1 тэнэ. Школ-влэ

цилэ тымэнышаш бшрэжы-влэм ныны-влэ тымдэн ак көрдтэн; 100 пайбшты 73 пайжым влэ ныны тымдэн көрдит. Сэдын дон школ влэнам мэлэны анцыкыжым шукэмдэш кэлэш.

Ликпункт-влэмат шараш попаза. Кантонбштына цилэжы 51.591 эдем блэш. Ти шотышты 12000 эдемьм викок лыдыш-сирэн мбштыдымь-влэ блыт, 8000 эд. лыдыш мбшты-калышкы-влэ блыт. Эртыш ин кантонбштына 12 ликпункт блыш. Ныны ик ишты 196 эдемьм тымдэн лыктыныт. Толшаш ин ликпункт-влэм 20 йактэ шукэмдэн; ныны-влэ

гач 400 эдемьм тымдэн лыкташ сэрэнэ.

Тэнэлэ тымдыквалаш тынгэлыш гынь, тымдышаш лык 12000 сирэн-лыдыш мбштыдымь-влэнам 30-и мэлэныш тымдэш попаза. А Ленин—Октябрьски револьуцилан лу-и шомашеш ик сирэн-лыдыш мбштыдымат ивжы ли, маньш поган. Ти паша влэц мэлэныш бштэн шокташ гынь, и йыде 5500 эдемьм тымдэш кэлэш.

Ти гишан ликпунктыштыш пашам мэлэныш пиньдыш кычэн бштыш попаза.

Муланды паша вуйлал-

тышын пашажы (КЗУ)

Муланды пашам сэк когонжок 1924 ин бштыш тынгэлыныш. Цилэжы висэн-пбчкэдэн пумьла: нимбэковски дачы маньшты—46000 сэтнэ шырэн мўландым; Аюзинскийшты—36000 сэтнэ шырэн мўландым. Ти мўланды паша толшаш ин пбчкэ. Земльэмэр-влэ чыдыт, мўланды висым-пбчкэдым пашана йачан кэа. Кок дачыштыжы цилэжы 6 эдем вэлэ пашам бштылыныт. Да мўланды паша бштыштыш-влэ паша тар оксам түлбдымьшты донат паша шывшытыны.

КЗУшты мўланды паша анчым комиссы улы. Эртыш ин 180 мўланды пашам ти комиссы анчэн.

Вольеик лицым паша. Кантонбштына 3 йасы вольеик анчым нэр улы: Йоласалышты, Ардэшты, М.-Сундырышты. Эртыш ин йасы вольеик анчым вар влэ 12.540 йасы вольеикым анчэныт. Сибирьски йазва маньш цэр гыц пэрэгышашлэнэн, 5000 вольеикым шулыныт.

Кызыт сэмсуды маньш (вйр-лыккан арым ш пумы) хрэсань влэ гыц постарат. Кантонбштына 3675 пуд. ржам постарымьла, 7435 пуд.—шкылым, 1868 п.—шожым. Кызыт йактэ 100 пайбшты 89,2 пай вэлэ постарамь.

Постарышаш лыкым постарэн пуаш кэлэш.

РИК-влэн паша бштыманьшты

РИК-влэн эртыш ин пашам йажо манаш ак ли. Пашаштыш эдем чыдыт, тэнэлэ бшы. РИК-влэ йыде 3 эдем йыде вэлэ паша бштыш кодыныт. Пашажы гынь волисполкымн нэрыкык блыш. Тышэц пасна паша таржыт РИК-бштыш пашаштыш-влэн утла изи блыш—15 т. 50 коп. тылэлышты плучайэныт. Мол көрэл шавымашешыжыт пиш чыды окса блыш. Сэдын дон РИК-влэн пашаштыш йачан вианэн.

РИК-влэн пашаштыш молстатбан төсырат блыш: пашаштыш пелэдур ш вэлэ бштылыныт. РИК-бштышкыжы моло лач кынам-тинам вэлэ пйра-лыныт. Бшкэ вуйаштыш моло пашам йондэрэш цыдыдылыт. Нынылан вуйлалтыш учрэдэныш-влэ мам шудылыныт—тымдым вэлэ ныны бштылыныт.

Анцыкылажы РИК-влэн паша торланыш. Ныны-влэштыш пашаштыш-влэлан паша тарымьнд шукэмдэныт

Анцыкыла паша

Анцыкылажы төвэ магань паша-влэм ма бштыде ана көрдт:

Анцыкылат трукыш халыкым совет пашашкы пйрташ кэлэш.

Мары йылмыш сарымаш пашам виандэрэш кэлэш. Тидын дон кантонбштыш учрэдэныш-влэшкы мары-влэм да марыла мбштыш-влэм пашаштыш пйрташ кэлэш.

Йачан пашаштымашым учрэдэныш-влэшты цэрэш кэлэш.

Йыл гач шывштыш „Разин“ пароходым торлаш.

Цикыштыш у больницым бштан шокташ да тошты больницым торлен пйтэрэш.

Блшы пуэгры тымдым гимназин пар дон йрыктыш камакам торлаш да тышкы Кырык Марыш педтехникумын пйрташ.

Халаштыш дон кантонбштыш бшш пожарный обоз-влэ дон пожар йортым хадыр-влэм шожым тынгэлыш андак торлен пиштыш.

Хала көргым итран да йажон урдаш.

Сола-влэштыш муниципализированный маньш порт-влэм торлаш.

Кым школык портым шындыш.

Муланды висым-пайылымаш пашам талаштараш.

Корны дон кывэр-влэм торлаш. Йоласалыштыш больницы портым стройен шокташ. Ивжыш ныр удышаш лык вйрлыкым шожымеш йамды-лен каштыш.

РИК'-ВЛАМ АЙЫРЫМАШ

Халык совет-влам пыт кычэн айырыш

Айырым годым ма гишан попэнбят

Цилә гишан попэвэ. Утлажок мүләнды висым-пайылым дон шыр-гыт гишан тэргэвэ. Хрэсэнь-влә лү-дэйт: вьдэ район-вләштә мүләнды висым-пайылым паша шукэш шьв-шылтэш машанат. Кьдэ-вләштэжыт —шомым йьдэ икәнә йштэым паша-мок, зэмләмэр-влә у гьц йштэблэш тьгәлэйт, маньйт.

Ти вопрос-влам лишашлык кан-тоньштэ ш совет-влән погынма-шынштэ попыдэ укэ, дә КИК'ыш у гьц айырым-влә дон КЗУ'лан ти пьшэм талашэн йштэш шүдэш кэлэш. Кьдэ район-вләштэ шьргьтм йа-чан колтэм гишан хрэсэнь-влә по-пэвэ. Лэсноу отдрэжым вьрсат. Сельсовет-влә, ти гишан вопрос-влам пыт ачэн лэктэйт, Кантисполком гач ньнэм шөрүдэ ак кэрцэп.

Цилә вэрэвек школ-влам шукэмдэш кэлэш маньйт; лякункт-влам пачаш (Кузнэцовы, Широкундыш, Усола,

Отар сола-влә), дә вольбик төрлэм вә-рөйм (Кумьыз дон Широкундыш).

Йэмэлэвски дон Б-Йунгински рай-он-вләштэ вакш хоза-влә йаньштэ-мьт тәрбим шукым нэлэйт, маньйт. Фининспекцим вьрсат—уты түлэм налогым йачан мьнгэш пуат, маньйт.

Шукыт вэрэ ньр пашам йондэрым гишан попэвэ. Маньйт: агроном-влә сола-вләштэ шьрэрэвэ миштэ, аркымблэ оксам укэан-вләлэн шукы-ракын пуштэ, красноармейцы-влән сэмня-вләлэн палшыштэ, паша палыштэ тьмдэш-вләм школ-вләштэ пуштэ. Мол влә гишанят попэвэ.

Совет-вләштэ сирьмашым марьт йьлмьшкы сарым гишан шукыт район-вләштэжыт—кьзэйт тьрхалаш кэлэш маньэвэ. Маньйт: пьтэри марьт-вләм дә марьбла попэн мьштэштэ-вләм РИК'-вләштэ шьндэш кэлэш, марьбла тьмдэш курсым пачаш.

Совет-влам пыт кычэн айырэвэ

Тэвэ йактэ совет-влам халык пэлэдурэ влэ айырыкалэн. Тэвэжыт пиш пыт кычэн сов-т-влам айырэвэ. РИК паша йштэмаш докладым колышкы годым вогон тэргэвэйт. Малын РИК пашам лэскыдын кь-чылт йштэблэн, маньт тэргэвэйт. РИК айырымашкыт бьдэрамаш-влә молы-намшы гьц шукын миэвэйт.

Цила РИК'-вләштэ, манаш лиэш, марьт-влә бьдэрамаш-вләм РИК'-вләштэ пьртэш лиэйт. Ив Кар-тук районьштэ влэ марьт-влә ва-штрэш шалгэвэйт. „Бьдэрамаш-вләм айырышна гьнэ, мэләнә намьс лиэш“ маньт, Картук районьштэш марьт-влә бьдэрамаш-влә ваштарэш шалгэвэйт,—бьдэрамаш-вләм айы-рэвэжыт, марьт-вләм ситэрэна, мань-нэйт.

Красногорски дон Картук райо-ньштэш марьт-влә у РИК'-вләм йвэштэ йштэн ыльы. Маньйт: „РИК'ым йштэмьшкыт, ма гьцнә уты налог лиэш“. Тьштэ ивиш а талат. Пьдэрамашкыт вьдэштэ колым кь-чат. Кү-влә кьчат? Кулак, маньт-влә кьчат. Ньнэ-вләлэн совет ак

кэл. Халыклар совет дьшыл лимы-кыт, кулак-вләлэн укэан-вләлэрым алталашт йасырак лиэш. У РИК'-вләм йштэш кэрэл гишан хрэсэнь-вләлэн шайышт пумькыт, кулак-вләм ньнэйт йш колыштэп: РИК'-вләм йштэш лиэвэйт.

Кьдэ совет-вләштэ худэ йшан эдем-влә пьртэш пацэвэйт. Кьзэйт күм дә малын айыраш кэлэш молэ—ха-лык палэн шон. Пэрви советьшкы айырымаш годым кьт лүлтэм го-дым, икты-вэжым ачэн вид-вләм лүлтэт ыльы: икты лүлтэ—молат лүлтэ. Тэвэ гьнэ советьшкы пьр-таш йарал вэрэп влэ кидым лү-лтэбэвэйт.

Совет-влә йьдэжыт, манаш лиэш, сэкци-влә йштэмьт. Тиды у пьшә йлэш. Ти паша йштэш палшаш кэлэш.

Районьштэш совет-вләм айыраш колтэм эдем-вләлэн Кантком дон Кантисполком кэлэсэн колтэвэйт: айырым годым ик вэцэт нимагань тэмурьмашат бьжыт ли, маньт, күм шават, ньнэм айырыштэ.

ШИЖЫНБЯТ

Бьдэрамаш шижын. Бьдэрамашят совет пашашкыт пьжын. Эртэш со-вет-вләштэ айырымаш-влә годым, шукыт бьдэрамашьжыт воршок па-дэштэым шүэн-шүэн водэн, совет-вләм айыраш миэвэйт. Ньнэйт:

— Мьят пургы ганьок йлэна вэт,—маньйт.

— Пүэргы гань йлэна гьнэ, пә-шэжымат пүэргы-вләлэок мэләннә йштэш кэлэш,—попат—советьшкы пьртэш кэлэш, совет пашам пүэргы-вләлэн палшышаш...

Бьдэрамаш шижын. Циләвок агьл гьнэйт, шукыжыт шижытэйт.

Паулкин солаштэ советьшкы ай-ырымаш годым, бьдэрамаш вэрэп кидым лүлтэмаш годым, айыраш мишэ бьдэрамаш-влә:

— Алдок бьдэрамашым айырэна, кидтам лүлтэдок—маньт, икты-вэс йләнбьштэ лэжэйт.

Пэрви совет-вләштэ бьдэрамаш-вләм викок ак айырэп ыльы. Тэвэ пүлэ бьдэрамаш совет-вләштэ по-пазэвэйт. Йоласал районьштэ, шамав толшэ, 24 айырымаштэ, 6-шы бьдэ-рамаш-влә йлэйт. Кьдэ солаштэ гьнэ бьдэрамашгэ, пүэргыгэ ик-нэрыкын айырымашьшкыт миэвэйт. Йоласал районьтн Луначарка солаш-тэ пүэргы гьцэт шукын ньнэйт ми-эвэйт вьк! 29-шы пүэргэш 40-й бьдэ-рамаш миэн.

Пэрви—бьдэрамаш эдем агьл, пь-вэйт кэк агьл—маньт попэвэйт. Со-вет-власть лимыкыт, бьдэрамашят эдем ли чотышкыт вьрэш. Кьзэйт бьдэрамашьшкыт чотэш пиштэш тьгә-лэвэйт. Лач кьштэ-тиштэ влэ бьдэ-рамашым тьрэнэ авчат.

Ти лаштэ эртэш советьшкы ай-ырымаш годым, Картук районьштэ советьшкы бьдэрамашым марьт-влә йнэштэ пьртэш ыльы:

— Бьдэрамаш-влә гьц паснаок айырэн ситэрэна!—маньнэйт.

Тэвэ пошаш ак кэл. Бьдэрамаш-лэвэт корнэым пуаш кэлэш. Бьдэрамаш-шат корнэшкыт лэжыт, тьмэньжыт. Бьдэрамаш палэш тьгәлэвэйт гьнэ, пүэргы-вләләнәт йлэш куштылыт лиэш.

Бьдэрамашым лэвэвэрэш ташкыш агьл, лэвэвэра гьц лэкташ кэлэш. Тэвэла шьнә йштэ гьнэ, нигьна-мат лэвэвэра гьц ма лэвэтын ава шоктыт.

Н. Игнатьев.

СОЛА УВЭР

Кого мары-вла тымэньыт

(Кузнэцовы район).

Тэвэрэштэ—70 тома; 14 и гьц 35 и йактэ тьмэньдыжыт 18 эдем вэлэ кодын. Эртэш шьжым Тэвэрэ марьт-влә кидым пиштэвэйт: вадын-вадын школшкыт тьмэньдым-вләм поста-рэн тьмдэш, ик тьмэньдымат бьжыт кодт.

Мол вэрэйт тэвэла йштэбдэ.

Кружкомым пачыныт (М.-Сундыр).

Шьндэвэрийэл школшкыт тьр тьр-лэмаш бьдэрамаш кружок гачыл-тын. Тьрлэм гьц пасна сирэш-лэ-дэш эчэ тьмдэт.

Кружокыш 14 бьдэрамаш погынэн.

Вьрйушы

(Кузнэцовы район).

Сауткин сола Пэньков Иван марьт Хөдөр Укулим ровотайаш тэрлэн. Тэрлэмжыт годым—ровотайым тэрэ-шэт мьжэрим йргэн пуэм, мьжгэ-мьт нэлэм, маньт. Эртэш ин сэн-тэбрытн тэрлэн ыльы.

Кьзэйт Пэньков Укулим поктыл лэктэйт, дә ровста тэржым вьмат пуэ.

Пэньковым ивиш пьзэвэралэшкэлэш

Гражданин

Школам почыныт

(Отар-сола, Отар р-н)

Ти лаштэ Отарьштэ школым па-чэвэйт. Школжым хрэсэнь-влә вьмалэ ровотайэи йшкэ гьцэбьштэ стройэ-нэйт.

Школ пачмыт кэчын школшкыт цилә сола халык погынэн миэн ыльы. Пачмыт годым шукыт попэвэйт. Тьм ньшэ-влә мьрэм мело мьрэвэйт.

Сола хрэсэнь-влә школ пачмьлан пиш сусу лиэвэйт. Ич мары: „Пиш кого тау талэвдэ“—маньт.

ХЫНАЛЫМАШ (Ш А Й А)

Алашты йлэмат, солашкыт хь-налаш мьнэлым үжэвэйт:

— Шаргьал йуаш миок! — маньэвэйт.

— Мишаш, мишаш! — маньым.

Шаргьал вэс кэчэн, имьым тэр-лэшнә дә, вятэм дон кьрал тьт мишнә.

Вятэм — руш марья. Марьт со-лашкыт кьзэйт йактэ мит: шукэрды агьл йлэвэжым нэлэвэям...

— Машенька, в гости едем! — манам вятэмлян

— Как? Куда? — манэш.

— В деревню, к своим! — манам.

— Едем, едем, едем! — куштал-тэн пошаш тьгәлэвэйт, — едем!

Мишнә.

Вадэ йльы. Солаштэ тьлым чүк-тэвэйт.

— Иванов кьштэ йлэ? — йадым.

— Тьвэ томажыт, — марьт-влә ма-ньэвэйт.

Пьрйышна. Пьртэштэ икэт укэ. Мам йштэшкыт? мьбгэш кэмьт ак шо.

Вятэмлян маньым:

— Подождем..

Стөл вьлнэйт изи лампэ цьлгэ вэлэ йьлэкала

— Ладно. — вятэм манэш.

— Кто там? — камака вьлэп йук шакта.

Ачэнә гьнэ, камака вьлнэйт папа кьй.

— Кьшкыт кьзэйт вара? — маньт йадым.

— Пэтэр доко толбьнда? Пэтэр сола мьчэвэ йуаш кэш, — кэлэ сьш.

Вьчаш попазэйт.

Шукыт сьнцэшна. Стөл вьлнэйт таракан-влә сүавлэ кьдалыштэйт. Огол-влә йьдэ айырэмшэ-влә радио-прыйемник маньт-вләм аргьлшын-дэвэйт.

Сьнцэметэт ак шө..

— Я не буду ждать! — вятэм йгьйрэл колтыш.

— Ехать что-ли?

— Ну, да ехать!

Кэрэк вьчэн сьнцэ!

Кэан вэлэ ыльы, тэвэ ружгэ вэлэ, мьрэн-мьрэн пэрэш тьгәлэвэйт.

Пьрт цыц пьрэн сьнцэвэйт Цилән йукыт ыльыт. Пэтэр пьлтик-полтик кэн-кэн колта

— А-а, зрасте — манэш — Гости приехали! Ави — марьбла сьрэл кол-тыш—лык сьра дон кэчэ вьдэдым.. Сөйчэс пивэ будэн пьтэ... — манэш.

Йуаш тьгәлэвэ. Вятэм вуйжым в-лэ йрэлэш. Мам вара? — цилән йукыт влэ йлэйт, мьрэм мьрат, вьтэрдэвэйт!..

Вятэм халаштэшлаок хьнам ачат машанэн. Анжэт гьнэйт..

Иктыжыт:

— Чорт! — манэш.

Вэсйжыт:

— Кэлтэмаш! — манэш.

Кьмшэжыт:

— Сонток тагачэ мьнэ Митрим шьш — манэш, дэ „у-ух!“ маньт, мьшкынды дон столым хьрэктэн колтыш.

Ик шамак, в с шамак—вара шь-дэлаш тьгәлэвэйт.

Мьшкынды-вләм ужын колтышат, вятэм камака вьлнэйт аэроплана вьрт-ворт кузэн кэш дэ:

— Ох, убьют! Ох, убьют! — ма-нэш.

Йажон шьдэлэвэйт. Шьдэлэмьшкыт дон столым сьмьрэн шүэвэйт. Стол вьлнэйт сьра, кьравэп, охьрэп цилә сэдэвэштэ кьйт..

Сьрэкэ сэдэвэ мьчкыт шөшым вьдэ гань йогалтэн кэя...

Мол ак ситэш, лампымат эчэ пьдэвэйт шүэвэйт.

Пьцкэмьш лин колтыш. Ньмат ае кай. Охлым дон цьркьнэым йук вэлэ шакта...

Остатка вэкьлэжыт шьдэлэвэйт-шьдэлэвэйт, кушташ тьгәлэвэйт дә шукоч йш куштэп: сэдэвэ лэдыр лодыр валэн кэш.

Мьрэш, куштэш-влә олвэкыт ва-лэн кэвэйт. Кьдэжыт сьгьрэш тьгә-лэвэйт. Вятэмтэ камака вьлнэйт „караул!“ манэш..

— Малын тольым! Малын тольым! — йшкэ вуйаэм шанэм.

Вятэм иргодэш мьнэ донэм ават попэйт.

Шьдэ шкэн сьнцэйн.

Вэс кэчэштэжыт вара:

— Не хочу с тобой жить! — ма-нэйт, мьрэмжым авартэн шьндэш.

— Полно, Машенька! — манам,— я же здесь не виноват! — попэм дэ вуйжым йаратэн ньлтэглэм..

— Лучше не говори! — манэш — Сегодня же развод возьму! манэш.

Ньмат йштэш йш лэ. Машенька шьш попэйт! Бьш лэ! Раз-дэвэ нэлыт..

Вот так хьналэвэйт Кьзэйтэ мькьрэм шьрэн шькэвэйт.

Кужыт шьрэн — йлэжыт ашш шьрэн..

Тум-пандэ вуй.

ПАРТЫ ПАША ЙАЧЭЙКЫ ПАШАМ

ицэ тёрлымыла.

Кугижам сёнгымна гишан, советски власть пингидын важым колтымы гишан кызыт икты таньны сола-влэ палэн шоньт. Властьна пингидемь семьны, ровочый дон хресань-влэ ик ёшын ёлэтайт, маньн ховайствана пингидемеш йонэ Властьнажы Лёнин тан видимы коммунист-влэн партый дон кувшын силам нэлы.

Партыйн ёштэш шаньманьжым сола галэ Партыйн ёштэш сёрым пашажымат сола палыжы. Айыртэмьнок хресань лошты партый ёштэшашлык паша гишан сола палэ-де ак кэрдт.

Коммунист-влэн партыйн вийжы (силажы) ровочый дон хресань-влэлан палшымашты ёлэш. Ённёлэн палшаат, нённы вэрэц кырэдалэшат, хресань дэ ровочый-влэ ти партый паштэк кэят, ти партыйшкы пйрат. Малын пйрат? Ик ёшын лин, икварэш коммунист-влэн партыйшты ушён, ма йылэрак ёшкэ тосёр-влэанам тёрлэн шоктэнэ, ёлёмашнам олмьктарэнэ.

Кызытат кыды партыйн йачёйла-влэшты тосёрым ужаш лэш. Партый туньш палшымаш-влэ дон партыйн член-влэ ти тосёр-влэ

дон кырэдалышты Партый туньш эдем-влэ йужынамжы партыйн член-влэ гыц йажон йачёйкыштыш самьным ужыт: брдёж гыц йажоракын кайэш. Шукы партый туньш-влэ йачёйкы-влэ вэрэцн йан ваштышты йасланат: йачёйкы йажо—сусу ёлыт; йачёйкы худа—ойхырат.

Пёрви газетнэ укэ ёлыат, партый пашан йажо-хужажым анчыташ йасы кылы ёнде газетнэ улэ. Ти номыр газет гыц анчыкылажы газет гач йачёйкы-влэлан смотрым ма ёштэнэ; анчэнэ: кыды йачёйкы худа ёлэш, кыды—йажо ёлэш. Ти пашам ёштэн шокташ, йачёйкы влэ гыц пасна, партый туньш-влэат палшышты, вённы-влэ гишан мам палэат сирэн колтышты.

Йачёйкы-влэн кызыт тын маньны пашашты ёлыт: политучебы маньны паша, Всесоюз. Коммун. Партыйн XIV-шы погыномашын дэ областной дон кантоний конференцын пынцалмы-влэм палэн шоктым паша Айыртэмьнок сола-влэшты ёштэшашлык паша-влэ гишан палэн шокташ кэлэш. Кцелэ ти паша кэаш тынчэлэш, анчыкылажы „Кыралшы“ газетнэ анчыкта

Власов

КОМСОМОЛ ПАША ТЫМЕНЬДА

Коммунист ёрвэзы ушэмнэ маньн Россишты шарленок мий. Цилэжы миллионк пэлэкыш поэш. Маньн Цик кантоншты ти ушэм вёцшуды нэрвёш погына. Кём шудыжы сола ёрвэзы-влэ ёлыт.

Шотнажы кого ёлнэжы, пашажым вэлэ ёштэн ана мымты.

Маньн паша кого, шукы. Ти паша-влэм ёштэш маланна тымёныш кэлэш Тымёныш лэш, тымёныш вэр (школ) влэ улэ. Кызыт сола влэшты тымдэн кашы-влэ улэ (школь-передвижки). Коммунист-влэ, комсомолэ-влэ ти школьшты тымёнышшыкы-влэ ёлыт; тишты тымёныш шукы лэш, шукы палэн шоваш лэш, брэнэш вэлэ акэл.

Кызытшы кыды школьштыжы брэнэят, тымёнышкы ак кашэп. Эчэ сола йачёйкы-влэшты йэрсём годым ик вэрэш погынен-погынен ёлдын кэрдят—полит чытка, маньны паша. Ти икварэш погынен лйдмашташ шукым палэш тымёныш лэш.

Кыды-тыды йачёйкы-влэштыжы лйдмаш погынат Сола мары-влэланат мам шон кэлэсэн кэрдят. Тонь гыцныт кыга-влэм, газет-влэм лйдат гынь, шукым палэш лэш.

Хыт кы комсомолэцлэнэят газетым лйдмаш кэлэш. Ёшкышты газетым нэлын ак кэрдт гынь, вёмьштын-нёлэтын, ик вэрэш оксам погэн, нэлаш лэш. Сола йалдон газетым нэлаш лэш (выписывайаш).

Маньн сола-влэшты икварэш погым сола окса улэ—сола анэ, сола алёк, шуды вэр-влэм вёжалмы окса. Ти оксаеш кэрэк газетым нэлаш лэш. Комсомолэ-влэлан скот-влэшты ти гишан поаш кэлэш. Ти оксам мары-влэлан йун колташ гуаш ак кэл. Йун колтат, оксашты пята эчэ шидэлэт шиндэят, газетым ти оксаеш нэлымкы, цилэан лйдын кэрдят. Вуйдам амыш шуэн идэ колты ишн тымёнышты, тымдэмь пашамат шавалташ кэлэш.

В.

СЭЛЬХОЗНАЛОГ ГИШАН У СЕЛЬХОЗНАЛОГ

1926-27 ин у сельхозналог лэш. Народный Комиссариат Финансов ти нэлогым төгелэ шотлэн постараш паша:

Сэмнэштеш эдем вуйэш ишты 80 тангэ йактэ доход пушы ховайствы-влэ сельхозналогым викок ак тулэп. Сэмнэштеш эдем вуйэш 30 тангэ гыц шукы доход пушы ховайства-влэ гыц вэлэ налогым постараш тынгалыт. Укэан-влэ, кызыт тулым чалогышты гыц кок кынак чыды налогым у налог дон тулэт. Ховайствашты дход кувшым семьны налог ишэм мий. Шамак толшы, сэмнэштеш эдем вуйэш ишты 110 тангэ доход пушы ховайствы-влэ имэштты тулдым нэр налогым тулэт. Эдем вуй-

эш 110 тангэ гыч когорак доходан ховайствы-влэ ишн вэлэ когорак налогым тулэт. Эдем вуйэш ишты 250 тангэ доход пушы ховайствы-влэ когорак налогым тулэт.

Ти семьны налогым тулэн, хресань-влэ цилэжы 230 мليون тангэм годышты кугижавышлан тулэн пуат. Тинэр оксам кугижавышлан пумаш годымжат, укэан-влэ дон ик порадкан ёлыш хресань-влэжы льготы маньнэц поназат.

Ти налог гишан Наркомфинын шаньманьжым Комисси эчэ анчыдэ ак кэрдт. Ти Комисси анэят кышты тиштыжы ти шаньманьшым вашталта. Төгелэ гынят, налог шотлымашыжы анчылыкыкылажы лэш (солан), Кузнэцовски, Малосундырки дэ Виловат район-влэ.

Сельхозналогым жэпэш тулэш кэлэш. Йачан налогым тулэш район-влэшты РИК-влэ пашаштым пйт кычыдэ ак кэрдтэп.

В. Харитонов.

ХРЭСАНЬ БЫЛЫМАШ

Ныр паша ёштэм хадыр-влэ шулдэштэт.

Ныр паша ёштэм хадыр-влэм хресань-влэлан нэлашшты шулдэштэрэш маньн, Лёнинградски губернашты, ти хадыр-вём куртын вёжалыман годым амышым 6 проценты йактэ вэлэ кызыт лулэат.

Тышкэвэк 12 проценты йактэ лулэлышты.

Сөмөной маньны товарищества-влэ шарлат.

Омски округын хресань-влэ лошты йажо вёрлыкан вёрлык нүшмь-влэ паш кэш тынгалыт. Эртэш ин Россельсклад маньны 90 тыжэм пуд нүшмьм тыштыш-влэлан вёжалэн. Округышты хресань-влэ 20-ы сөмөной маньны товарищества-влэм пачынты. Тэнэ шачыт кинды гыц тамазар лу тыжэм пуд йажо вёрлык нүшмьм хресань-влэ лэш шалэтайш маньн лйдмаш сэрэат.

Мол вэрелэят төгелэ ёштэш кэлэш.

Омскиштыш сэльско-ховайствөн-ный дон кредитный товариществы-влэн Ушнымаш (союз), ёшкэ член-влэланжы шёргы хадырым нэлын пуаш маньн, Омскишты ёрдывэр шёргы хадыр оптымашым пачын. Тышэц пасна, кыртни корны лишныш кредит товариществы-влэ сагаат төгөнэ икы шёргы хадыр оптымаш-влэм пачын.

Цилэжы 7 төгөнэ оптым вэр пачмы.

Франциштыш хресань-влэ тёр корнышкы лайдты.

Франциштыш коммунист-влэ хресань-влэлан газетым лйдмаш лынты ёлыш. Кызыт газетжы Парижштыш (Франции столицы) лйдтэш. Газет лымжы марыла „Хресань Йук“ маньны.

Ти газет паш йажон хресань-влэ лошты шарлэш тынгалыш.

Эдэмым пуштыныт

(М. Сундёр р-н)

Шартвал кымшы кэчын йёлыл солашты сёнгыш волкыш мийш Йемэлийн Гури пуштыныт. Сёнгыш волкыжы Матьвөн, маньны, ваты дон ёлыш.

Пушташтыжы ти статван пуштыныт. Йемэлийн Гури сёнгыш волкышкы пйрэнчт, ик ёдыр сага сёнгыжы ёлыш дэ ёдырын кынцала пандыжым самьны кырын луэн. Хоша ваты тидым вёрсаш тынгалыш. Ваты дон ёлыш Иван лёмэн марат ёрвэвэдэм вёрсаш тынгалыш. Ёрвэвэдэм вара ти мары дон хоша ваты шинаш тынгалышты. Шиньт дэ йалдон ташкэныт. Токыла кэмьжы годым, ёрвэвэ карэмеш шамдэ канвазын. Токышты видэн кандымкы, Йемэлийн Гури колэн.

Пушты мары дон ватым кызама-тышкы кызыт пйтырэнтыт. Пикш.

НАРОДНЫЙ ДОМ

Воскресение 24 января 1926 г.

Веселая современная сатира

НАЦИОНАЛИЗАЦИЯ

ЖЕНЩИНЫ

Постановка—Главного режиссера

А. Н. Будэ

ГОТОВИТСЯ К ПОСТАНОВКЕ:

ЦАРЕВНА СОФЬЯ,
ГОРЕ ОГУМА,
СВЯТАЯ ПРОСТОТА,
МИРА ЭФРОС.

Зав. Нар. Домом А. Н. БУДЭ

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Отделение Здравоохранения Козмодемьянского Кантисполнома

доводит до сведения гр-н кантона, что

ПРИ КОЗМОД. СОВЕТСКОЙ АПТЕКЕ

ОТКРЫТА РУЧНАЯ ПРОДАЖА

медикаментов, перевязочных материалов и необходимых косметических средств

ЦЕНЫ НА ОТПУСКАЕМЫЕ ТОВАРЫ ВЕСЬМА УМЕРЕННЫЕ И ВНЕ КОНКУРЕНЦИИ.

ВСЕ ТОВАРЫ СВЕЖИЕ И ВПОЛНЕ ДОБРОКАЧЕСТВЕННЫЕ

Товарищей крестьян и рабочих просим обращаться к нам,

а не в частные магазины.

СОЮЗ КООПЕРАТИВОВ

Марийской Автономной Области

„МАРИСОЮЗ“

КОЗМОДЕМЬЯНСКОЕ АГЕНТСТВО.

ПРЕДЛАГАЕТ со своих складов разные потребительские товары.

ПОКУПАЕТ: всех видов кожсырье; пушнину, шерсть, щетину, хлебпродукты. С весны организуется заготовка яиц и тряпки.

Агентством принимается СТРАХОВАНИЕ ОТ ОГНА Кооперативного Имущества и Товаров на ЛЬГОТНЫХ УСЛОВИЯХ.

Заведующий Агентством М. Базунов.

Цик кантоншты сельхозналог йачан постаралтэш. 1-иш ноябрьэш 16.013 т. 90 к. постарашшыкы ёлыш дэ палшыжым вэлэ постарашты.

Сельхозналогым йачан тулэт: Ардэ район, Ахмыловск, Козмодемьянски, Троицко Посадск.